

[Jimmy Stahr]

Jeg skylder til slut at sige, at den socialdemokratiske gruppe står delt i dette spørgsmål. I øvrigt vil jeg sætte pris på en udvalgsbehandling, og derfor skal jeg anmode om, at forslaget henvises til retsudvalget.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Det lovforslag, som skal behandles her i dag, lægger op til en ophævelse af adgangen til at gøre brug af dødsstraf over for visse handlinger begået i krigstid og under fjendtlig besættelse. Forslaget vil således indebære en fuldstændig fjernelse af dødsstraffen fra det danske retssystem.

Forslaget giver efter min opfattelse ikke anledning til en almindelig drøftelse af spørgsmålet om anvendelse af dødsstraf. Efter den debat, der fandt sted her i folketinget for nylig i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om dødsstraf over for terrorister, synes der i dag at være almindelig enighed om at tage klar afstand fra anvendelse af dødsstraf under normale forhold.

Spørgsmålet er alene, om lovgivningen bør åbne mulighed for at gøre brug af dødsstraf under de ekstraordinære forhold, der gør sig gældende i forbindelse med krig eller fjendtlig besættelse.

Som bekendt havde folketinget lejlighed til at overveje det samme spørgsmål på grundlag af det identiske lovforslag, der blev fremsat i 1974 af medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe. Jeg vil gerne i den forbindelse sige, at jeg finder det værdifuldt, at en bred kreds af medlemmer fra folketingets forskellige partier nu har taget initiativ til en fornyet overvejelse af spørgsmålet om dødsstraffens fuldstændige ophævelse.

Samtidig vil jeg gerne straks give udtryk for, at jeg finder, at der her er tale om et vanskeligt spørgsmål, som ikke kan besvares uden en vis tvivl. Der kan efter min opfattelse anføres synspunkter af betydelig styrke såvel til støtte for de pågældende regler som til støtte for den foreslåede lovændring.

Til fordel for de eksisterende regler vil der kunne henvises til erfaringer fra retsopgøret efter besættelsen og til behovet for uden at skulle gribe til lovgivning med tilbagevirkende kraft at kunne imødekomme de særlige krav om fordømmelse og uskadeliggørelse, som erfaringsmæssigt opstår i forbindelse med krig eller fjendtlig besættelse. Det vil

også kunne siges, at man efter en længere tids fredsperiode bør udvise varsomhed med at tilsidesætte en lovgivning, der blev fundet rigtig og nødvendig på et tidspunkt, hvor de ekstraordinære forhold, som reglerne angår, stod i en helt anderledes klar erindring end i dag.

Det kan ikke nægtes, at det for nogle kan synes lidt farisæisk i dag at ville hævde principper, som mange måske ikke kan føle sig overbevist om selv at kunne leve op til, hvis vi igen skulle komme i en situation som den, der netop havde foreligget, da de gældende regler blev gennemført.

Heroverfor står en række andre synspunkter. Vi betragter dødsstraf som en forkastelig straffeform, der er uforenelig med fundamentale etiske principper. Det kan siges, at denne vurdering ud fra en nøgtern bedømmelse også må gælde, selv når det drejer sig om ekstraordinære forhold som krig eller fjendtlig besættelse. Der er ingen nødvendig modsætning imellem at have forståelse for de stemninger og straffekrav, som opstår under ekstraordinære forhold, og samtidig være af den opfattelse, at sådanne krisebestemte tendenser ud fra en principiel og nøgtern vurdering må anses for forkerte og ikke bør imødekommes.

Finder man at måtte tage afstand fra dødsstraf, også når det drejer sig om helt ekstraordinære forhold, kan det derfor være rigtigt og rimeligt at indrette lovgivningen således, at det bliver så vanskeligt som muligt at imødekomme det krav om dødsstraf, som vil kunne opstå igen under en fremtidig krig eller fjendtlig besættelse, og som man uanset sin forståelse for dets baggrund finder bør afvises i videst muligt omfang.

De to modstridende sæt af synspunkter, jeg her har nævnt, er efter min opfattelse begge af betydelig vægt og lodighed. Afvejningen af disse synspunkter og dermed den endelige stilingtagen til det foreliggende lovforslag må i sidste instans bero på en stærkt personligt præget vurdering. Jeg finder det derfor rigtigst i denne sag ikke at udtale mig på regeringens vegne, men alene at give udtryk for min personlige opfattelse.

Da det helt tilsvarende lovforslag blev behandlet i folketinget i 1974, hørte jeg selv til de medlemmer, der stemte for den foreslåede fuldstændige afskaffelse af dødsstraffen. På linje med de synspunkter, jeg har nævnt